

KÖNYVISMERTETÉS

Metsäsanakirja (Erdészeti szótár)

(Helsinki: Otava könyvkiadó váll. 1944., 577 old.)

Akik a külföldi erdészeti irodalommal is tudnak foglalkozni, vagy pedig a hazai szerzők szellemi termékeivel akarják fordításban, kivonatokban megismertetni más országok szakköréit, nem esekély akadálnak tapasztalhatják egy korszerű, teljes erdészeti szakszótár hiányát.

Gerschell-nek 1901-ben és *Philipp*-nek 1905-ben megjelent francia—angol—német szótára csak a legfontosabb fogalmakra terjed ki, s mindkettő felett bizony eljárt az idő. *Bruttin*o vaskosabb kötete — amely olasz és spanyol nyelvű résszel is bővült — már többet nyújt, de a német vonalon nagyon kifejlesztett újabb erdőművelési szakkifejezéseket, ill. ezek megfelelőit hiába keressük benne, és nem tartalmazza természetesen a korszerű szovjet erdészeti biológia és technika mesterszavait sem, mert ezekről a szótár szerkesztőjének nem is volt tudomása.

Óriási haladást jelentett a *L. Linde* egyetemi magántanár által összeállított és 1936-ban Moszkvában megjelent nagy orosz—német—francia—angol nyelvű, 847 oldalra terjedő erdészeti szótár, amelyből tudomásunk szerint — sajnos — csak egyetlen példány van hazánkban. Intézkedés történt azonban ennek a szótárnak magyar nyelvű résszel való kiegészítésére, mert az élenjáró szovjet erdőgazdaság rendszeres ismertetése e nélkül alig lehetséges.

A 10 évi szorgos gyűjtő és rostáló munkával elkészült, *Aro, Ilvessalo* és *Laitakari* professzorok és *Lindfors* erdőmester szerkesztésében megjelent finn kiadvány is kiváló teljesítmény. 9000 finn erdészeti szakszónak a fordítását adja svéd, német és angol nyelven 343 oldalon. A svéd betűrendes tárgymutató — az alapszavak különféle kapcsolataival — kb. 18.000, a német 20.000, az angol pedig mintegy 22.000 kifejezést tartalmaz; ezeken keresztül a másik három nyelven a megfelelőket a finn főrészben pillanatok alatt meg lehet találni. — Értésülésünk szerint a rövidesen megjelenő új kiadás orosz nyelvvél is bővül.

Nagy előnye a szótárnak, hogy biológiai és műszaki tekintetben is számbavette szakunk fejlődésének eredményeit, ezért a fordító könnyen és megnyugtató biztonsággal használhatja. Az angolnyelvű felsorolás azért bővebb, mert a csak Észak-Amerikában használt kifejezések is helyet kaptak benne.

A szótár szerkesztői kétségtelenül értékes szolgálatot tettek szakunknak. *M.*

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE

CESKOSLOVENSKY LES. 1949. 10. sz.

Dr. Vulterin: A mykorrhizák erdőgazdasági fontossága.

Az erdészek jól tudják, hogy egyes gombafajták csak egy bizonyos fajú fák alatt találhatók. A vargányagomba például tölgyfák alatt szokott tenyészni. Ha ezt a tényt közelebbről megvizsgáljuk, érdekes eredményre jutunk.

A gomba termőteste körül óvatosan eltávolítva a lombalmot, azt látjuk, hogy mind a hümusz, mind a talaj át és át van szöve

a gombatelep szálaival. Követve a gombatelep-szálakat, láthatjuk, hogy azok annak a fának, amely alatt a gomba termőtestét megtaláltuk, a hajszálgököreiből erednek. Jobban megvizsgálva az ilyen hajszálgököret, azt találjuk, hogy az keresztül-kasul át van szöve a gombatelep szálaival. Az ilyen gyökereket mykorrhizáknak nevezzük, ami tulajdonképpen gombásgyökereket jelent.

Ne higyük azonban, hogy az ilyen mykorrhizán belül valamilyen parazitativékenység játszódik le, aminek célja lenne a gazdanövénytől táplálóanyagokat ellopni. A gomba és a fa között kiegyensúlyozott együttélés van, amiből mindkét növény hasznot húz. Az eddigi megfigyelések szerint a gomba a fától cukrot és más organikus anyagokat, míg a fa a gombától vizet és olyan, a fára nézve fontos anyagokat kap, amelyeket az nem tud maga beszerezni.

A mykorrhizák képesek a hümuszt olyan oldható tápanyagokká átalakítani, amelyeket a zöldlevelű növények már könnyen felhasználhatnak. Ezenkívül képesek a talaj ásványi anyagait is a magasabbrendű növények által könnyen felvehető alakba hozni. Táplálóanyagokon kívül a gombatelep a fának még vitamin- és hormonanyagokat is ad át.

A talajt átszövő gombatelep a gyökér felvevő-képességét is megsokszorozza.

Érdeemesnek látszik kísérleteket végezni abban az irányban, hogy nem lehetne-e erdőtalajainkat a faállományunk fejlődését elősegítő gomba csiráival beoltani.

Partos Gyula

LESZNOJE HOZJAJSTVO, 1949. 9. sz.

Övezeti állami gépkísérleti állomások szervezése. — Az új típusú gépek kísérleti kipróbálására a Szovjetunió erdőgazdasági, mezőgazdasági és szovhoz-minisztériumai övezetenként állami kísérleti géppálmásokat kötelesek szervezni. A jövőben a mezőgazdasági és erdőgazdasági gépek és traktorok kipróbálása csak ezeken az állami gépkísérleti állomásokon történhetik.

E szerint a rendszer szerint a Szovjetunió erdőgazdasági minisztériuma két állami gépkísérleti állomást állít fel: a moszkvai területen a puskini és a leningrádi területen a tajgai gépkísérleti állomásokot. *P. M.*

UNASYLVA. 1949. 5. sz.

Az Egyesült Nemzetek Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének (F. A. O.) erdőgazdasági szaklapja vezetőhelyen azt a filmet ismerteti, amely „Zöld arany” címmel az Egyesült Nemzetek megbízásából Svédországban készült és rövidesen a világ minden táján bemutatásra kerül.

A „Jelentés a kereskedelmi árukról” c. rovatban egy-egy részletes beszámoló foglalkozik azoknak az adatgyűjtéseknek az eredményeivel, amelyek a faköszörrületre, papírfára és bányafára vonatkozólag tárják elének — jól áttekinthető táblázatokban — országok szerinti részletezéssel a termelés, fogyasztás, szükséglet és forgalom mennyiségeit. Nagyon érdekes számok, a jövőre vonatkozó tervek és lehetőségek pedig még inkább figyelmet érdemelnek. *M.*